

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Barbara Cieślik

Maciej Piotrowski

Marek Radzikowski

KONIUNKTURA W BANKOWOŚCI
październik-grudzień 2021

ISSN 2392-3733

Badanie okresowe nr 91

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)
Stanisław Kluza
Anna Jacygrad

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa
<http://www.sgh.waw.pl/instituty/irg/>

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2021

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3733

Nr rej. PR 18394

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury nr 91, realizowanego przez IRG SGH według metodyki opisanej na stronie: <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>, przeprowadzonego w listopadzie i grudniu 2021 r. W badaniu wzięło udział 9 banków.

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
	1) Wskaźnik koniunktury w bankowości	7
	2) Wynik z działalności bankowej (netto)	8
	3) Warunki prowadzenia działalności bankowej	8
	4) Wielkość wypracowanego zysku	9
	5) Jakość portfela należności	9
	6) Ogólne zainteresowanie klientów usługami bankowymi	10
	7) Wielkość zatrudnienia	10
	8) Czynniki ograniczające rozwój banków	11
	9) Inwestycje kapitałowe	11
	10) <i>Spread</i> (rozstęp) między oprocentowaniem kredytów i depozytów	12
	11) Kurs PLN względem parytetu (koszyka walut).....	12
	12) Stopy procentowe NBP (ogólna tendencja)	12
	13) Ogólna sytuacja polskiej gospodarki	13
	14) Ogólna sytuacja sektora finansowego na tle polskiej gospodarki	13
	15) Wynik na operacjach <i>reverse-repo</i> (pomniejszony o <i>repo</i>)	13
	16) Poziom inflacji	14
	17) Realna podaż pieniądza	14
III.	SUMMARY.....	15

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W III kwartale 2021 r. w polskiej gospodarce utrzymywało się ożywienie (choć ograniczenia podażowe na wielu rynkach, przede wszystkim przemysłowych i budowlanym, spowodowały osłabienie dynamiki wzrostu). Znalazło to odzwierciedlenie w wynikach sektora bankowego. Wartość wskaźnika koniunktury w bankowości IRG SGH (IRGBAN) wzrosła o 22,6, osiągając poziom 33,3 pkt. Jest on wyższy o 40,7 pkt od wartości sprzed roku. Na wzrost wartości wskaźnika wpłynęła poprawa wyniku z działalności bankowej netto i wzrost zysku. Spodziewane jest pogorszenie się koniunktury bankowej w IV kwartale; wartość wskaźnika prognostycznego wynosi 0,0 pkt.

2. Znacznie wzrosła wartość salda odpowiedzi o wynik netto z działalności bankowej – z 0,0 pkt do 62,5 pkt. Wzrost jest większy niż przewidywany przed kwartałem (wartość salda prognostycznego wyniosła wówczas 28,6 pkt). Obecne prognozy są mniej optymistyczne; spośród ankietowanych, którzy udzielili odpowiedzi na to pytanie, $\frac{1}{3}$ spodziewa się dalszej poprawy wyniku netto z działalności bankowej, ale 50% nie przewiduje jego zmiany w IV kwartale br. Jedna trzecia uczestników badania nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie. W rezultacie saldo prognostyczne osiągnęło wartość 16,7 pkt.

3. W ocenie warunków prowadzenia działalności bankowej przeważają odpowiedzi neutralne, wskutek czego wartość salda odpowiedzi sięgnęła 12,5 pkt (spadek o 1,8 pkt w porównaniu do wartości w drugim kwartale br.). Wartość salda prognostycznego (na IV kwartał) wynosi 0,0 pkt.

4. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość wypracowanego zysku w III kwartale wzrosła z 25 pkt do 62,5 pkt, natomiast wartość salda prognostycznego jest równa 16,7 pkt.

5. Ocena jakości portfela należności banków nie uległa zmianie w stosunku do II kwartału br. – wartość salda nadal wynosi 0,0 pkt (połowa banków, które udzieliły odpowiedzi na to pytanie, zadeklarowała brak zmian jakości portfela należności, a pozostałe odpowiedzi się zrównoważyły). Wartość wskaźnika prognostycznego ponownie spadła poniżej zera, osiągając poziom -16,7 pkt, co oznacza odwrócenie się tendencji wzrostowej.

6. Ocena ogólnego zainteresowania klientów usługami bankowymi spadła o 25 pkt do poziomu 0,0 pkt, zaś wartość salda prognostycznego obniżyła się z -14,3 pkt do -33,3 pkt.

7. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia ponownie spadła poniżej zera, osiągając poziom -25,0 pkt (spadek o 32,1 pkt). Banki spodziewały się spadku poziomu zatrudnienia i nadal je przewidują – wartość salda prognostycznego obniżyła się z -16,7 pkt do -33,3 pkt, przy czym żaden z ankietowanych banków nie przewiduje znacznego spadku wielkości zatrudnienia, ale też żaden nie planuje nawet niewielkiego zwiększenia liczby pracowników.

8. Ogólnie rzecz biorąc, w ocenie uczestników badania zmniejszyła się uciążliwość barier rozwoju działalności bankowej. Do najważniejszych ankietowani zaliczyli *ex aequo*: restrykcyjne prawo, obciążenia podatkowe i politykę NBP (po 50% ankietowanych). W dalszej kolejności banki wymieniają (z jednakową liczbą wskazań, po 37,5%): czytelność prawa, niedostateczny popyt na usługi finansowe, trudności z pozyskaniem klientów i ich trudną sytuację finansową. W najbliższej przyszłości banki najbardziej obawiają się problemów wynikających z restrykcyjnego prawa (71,4% wskazań) oraz niedostatecznego popytu na usługi finansowe i polityki NBP (po 57,1% wskazań).

9. Wśród odpowiedzi na pytanie o wartość inwestycji kapitałowych zdecydowanie przeważa „brak zmiany”. To kolejny kwartał, w którym banki nie deklarują ani realizacji, ani planów wzrostu inwestycji kapitałowych. Wartość salda odpowiedzi na to pytanie wynosi -14,3 pkt (zmiana o -1,8 pkt w porównaniu z poprzednim kwartałem), a wskaźnik prognostyczny przyjął wartość -20 pkt, co stanowi kontynuację obserwowanej w ostatnich czterech kwartałach tendencji spadkowej.

10. Większość banków (57,1%) nie odnotowała zmiany wielkości *spreadu* w III kwartale br., a wśród pozostałych przeważały banki, w których wielkość *spreadu* wzrosła, skutkiem czego wartość salda wyniosła 14,3 pkt. Prognozy także są dodatnie (16,7 pkt), przy czym połowa banków, które udzieliły odpowiedzi na to pytanie, nie przewiduje zmiany *spreadu* w IV kwartale br.

11. Dwie trzecie badanych oceniło, że w IV kwartale 2021 r. wartość polskiej waluty będzie nadal spadać, a tylko 16,7% spodziewało się jej wzrostu. Rada Polityki Pieniężnej otwarcie wypowiada się o potrzebie wzmocnienia złotego. Czynnikiem stabilizującym kurs byłaby szybka wypłata środków z unijnego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (*Recovery and Resilience Facility*). Nie jest to jednak scenariusz wielce prawdopodobny. Połowa banków uczestniczących w badaniu spodziewa się aprecjacji waluty krajowej w ciągu najbliższego roku i tyle samo przewiduje deprecjację.

12. Wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) osiągnął w listopadzie br. wartość 7,8%. Ankietowane banki spodziewają się dalszego wzrostu stopy inflacji zarówno w IV kwartale br. (85,7% badanych, pozostali nie przewidują jej zmiany), jak i w ciągu 12 najbliższych miesięcy (odpowiednio: 57,1% i 14,3%; 28,6% prognozuje spadek stopy inflacji).

13. Wzrost inflacji skłonił Radę Polityki Pieniężnej do (wyczekiwanego przez rynek) podwyższenia w dniu 6 października stopy referencyjnej o 0,4 pkt proc. (do wysokości 0,5%) i stopy rezerwy obowiązkowej z 0,5% do 2,0%. W trakcie listopadowego posiedzenia RPP powtórnie podwyższyła stopy procentowe. Skala była tym razem większa, niż oczekiwała większość ekonomistów; poziom stopy referencyjnej ustalono na 1,25%. Kolejna podwyżka stóp procentowych miała miejsce 8 grudnia br., o 0,5 pkt proc. (w tym stopę referencyjną do poziomu 1,75%). W sumie w IV kwartale 2021 r. stopa referencyjna NBP wzrosła z poziomu 0,1% do 1,75%, a stopa rezerwy obowiązkowej z 0,5% do 2,0%. W opiniach wypowiedzianych coraz bardziej oficjalnie podwyżki stóp procentowych były spóźnione. Wobec dużego zagrożenia dalszym wzrostem inflacji, spowodowanego zwłaszcza zapowiedziami wprowadzenia tzw. tarczy antyinflacyjnej i zaburzeniami na niektórych rynkach półproduktów, analitycy podnoszą potrzebę kolejnych, zdecydowanych ruchów RPP. Scenariusz następnych podwyżek stóp procentowych jest widoczny w opiniach ankietowanych banków. Wszystkie spodziewają się wzrostu stóp procentowych NBP w ciągu najbliższych 12 miesięcy.

Spodziewany dalszy wzrost stóp procentowych będzie pozytywnie oddziaływał na wyniki banków w 2022 r. Jego konsekwencją powinien być zarazem wzrost oprocentowania depozytów. Z drugiej strony, RPP nie będzie mogła pozwolić sobie na szybkie i drastyczne antyinflacyjne podwyżki stóp procentowych. Aktualnie jest zakładnikiem swej zbyt łagodnej polityki, prowadzonej przez ostatnie 2 i pół roku. W konsekwencji wyższe stopy procentowe spowodują m.in. wzrost kosztu obsługi długu publicznego, obniżenie się skłonności przedsiębiorstw do inwestowania, rozmaite skutki społeczno-gospodarcze w gospodarstwach domowych, które finansowały zakupy nieruchomości kredytem udzielanym wg zmiennej stopy procentowej i pogorszenie się ogólnej koniunktury gospodarczej w kolejnych kwartałach.

14. Błędna polityka negatywnych realnych stóp procentowych skutkowałą m.in. wysoce istotnym zmniejszeniem poziomu depozytów terminowych i przekierowaniem środków inwestorów na „przegrzane” rynki: mieszkaniowy i kapitałowy. Choć banki w Polsce wciąż spełniają ostrożnościowe normy płynności długoterminowej (NSFR), to systematycznie rośnie skala niedopasowania terminowego aktywów i pasywów (luka finansowania¹ w czerwcu 2021 r. sięgnęła -17,8%, podczas gdy w grudniu 2020 r. wynosiła -11,6%; w strukturze depozytów gospodarstw domowych w czerwcu 2021

---

¹ Różnica między 1 a ilorzem sumy depozytów (przyjętych od sektorów: niefinansowego, rządowego i samorządowego) i sumy kredytów (udzielonych tym sektorom).

r. depozyty terminowe stanowiły ok. 20%, a rok wcześniej 5 punktów proc. więcej). Drastyczny spadek depozytów terminowych sektora niefinansowego statystycznie obniżył stabilność systemu bankowego i jego odporność m.in. na ryzyka o charakterze koniunkturalnym. Poskutkowało to pogorszeniem się ocen ogólnej sytuacji sektora finansowego u uczestników badania – wartość salda obniżyła się o 16,7 pkt w III kwartale br. do wysokości 0,0 pkt. W prognozach na ostatni kwartał br. 42,9% ankietowanych, którzy udzielili odpowiedzi na to pytanie, przewiduje poprawę, a po 28,6% brak zmian lub pogorszenie się sytuacji sektora finansowego.

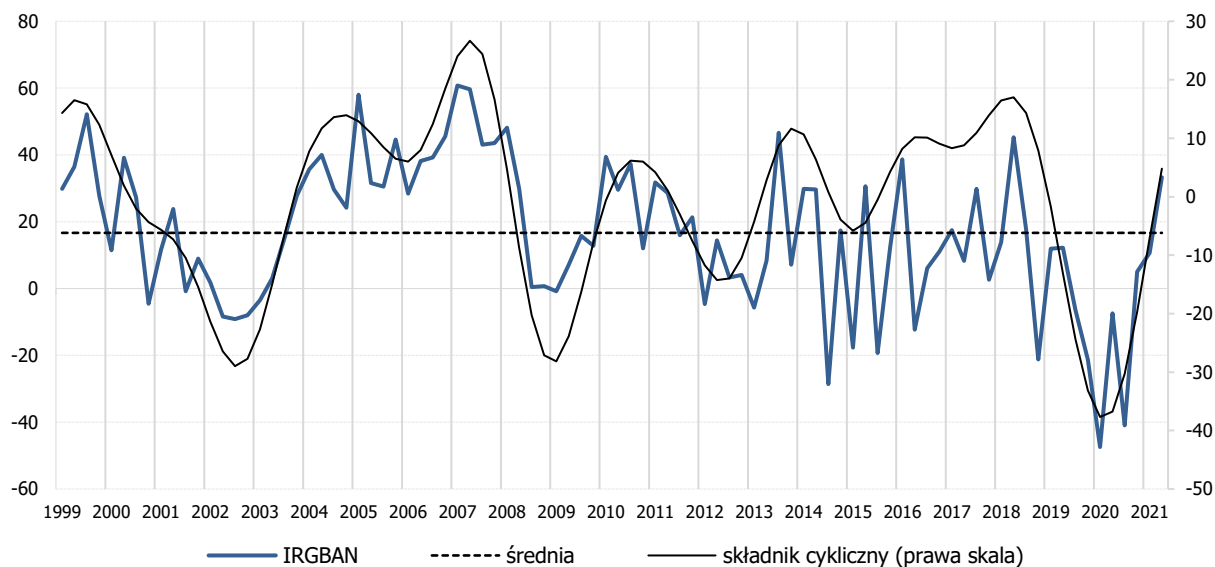
15. W ocenie ogólnego stanu polskiej gospodarki (niezależnie od kondycji sektora finansowego) saldo bieżące przyjęło wartość 0,0 pkt, a saldo prognoz na IV kwartał 2021 -28,6 pkt.

16. Większość banków (80%) ocenia, że ich wynik na operacjach *reverse-repo* nie ulegnie zmianie ani w ostatnim kwartale br., ani w nadchodzących 12 miesiącach. Pozostałe 20% jest zdania, że nastąpi wzrost zarówno w krótkiej jak i długiej perspektywie.

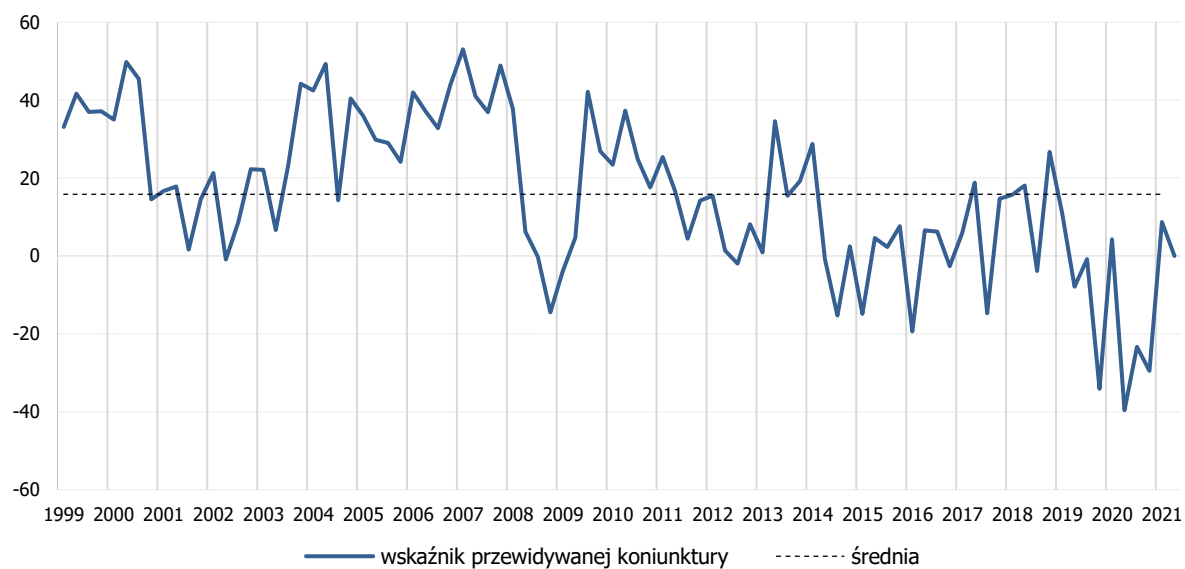
17. Większość (66,7%) uczestników badania przewiduje dalszy wzrost wielkości realnej podaży pieniądza w IV kwartale br. Jej wzrostu w ciągu najbliższych 12 miesięcy spodziewają się niemal wszyscy (83,3%) ankietowani.

II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

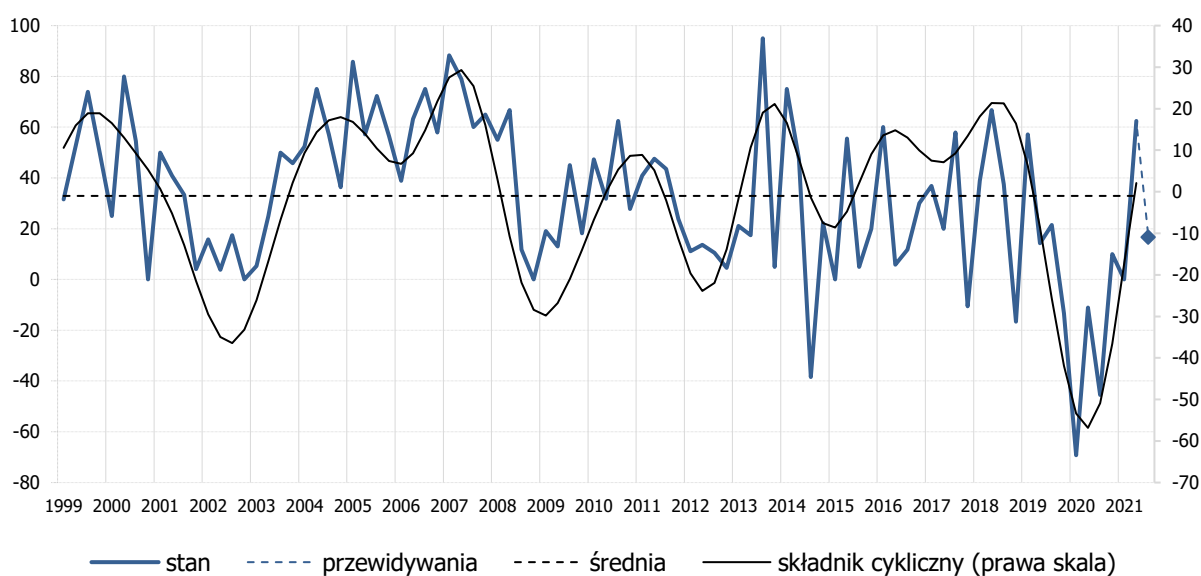
WSKAŹNIK KONIUNKTURY

	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021
wskaźnik koniunktury (IRGBAN)	-47,4	-7,4	-40,9	5,0	10,7	33,3
wskaźnik prognozowanej koniunktury	4,2	-39,6	-23,3	-29,5	8,7	0,0

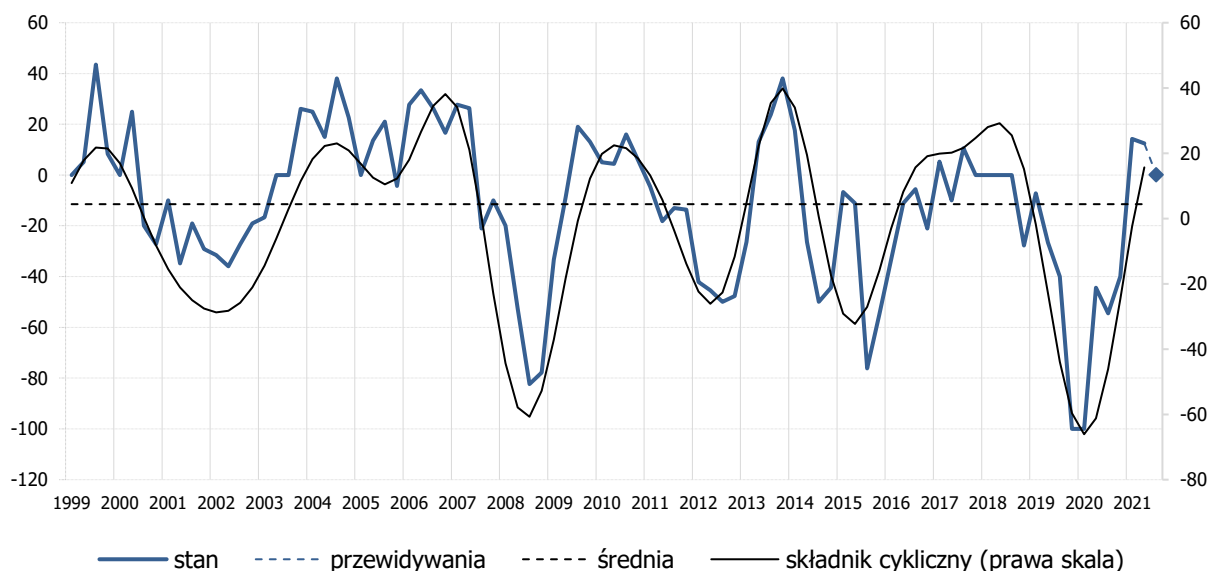

WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ (NETTO)

warianty odpowiedzi - odsetki	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	przewidywania
1. wzrost	44,4	18,2	50,0	37,5	75,0	33,3
2. brak zmiany	0,0	18,2	10,0	25,0	12,5	50,0
3. spadek	55,6	63,6	40,0	37,5	12,5	16,7
saldo (1.-3.)	-11,1	-45,5	10,0	0,0	62,5	16,7

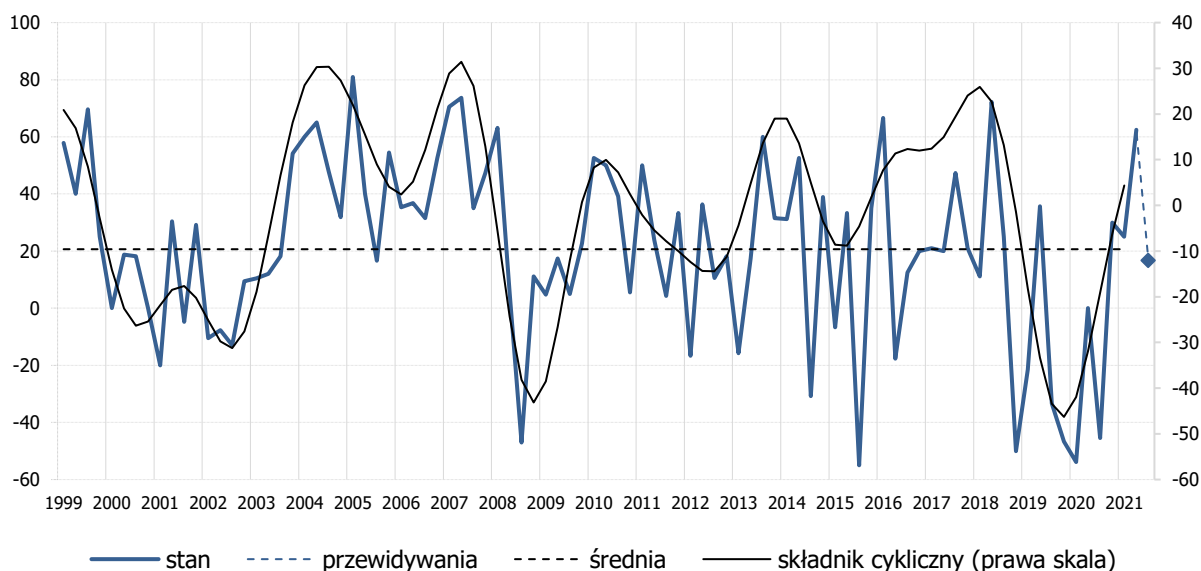
WARUNKI PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ

warianty odpowiedzi - odsetki	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	przewidywania
1. poprawa	11,1	0,0	0,0	28,6	25,0	14,3
2. brak zmiany	33,3	45,5	60,0	57,1	62,5	71,4
3. pogorszenie	55,6	54,5	40,0	14,3	12,5	14,3
saldo (1.-3.)	-44,4	-54,5	-40,0	14,3	12,5	0,0

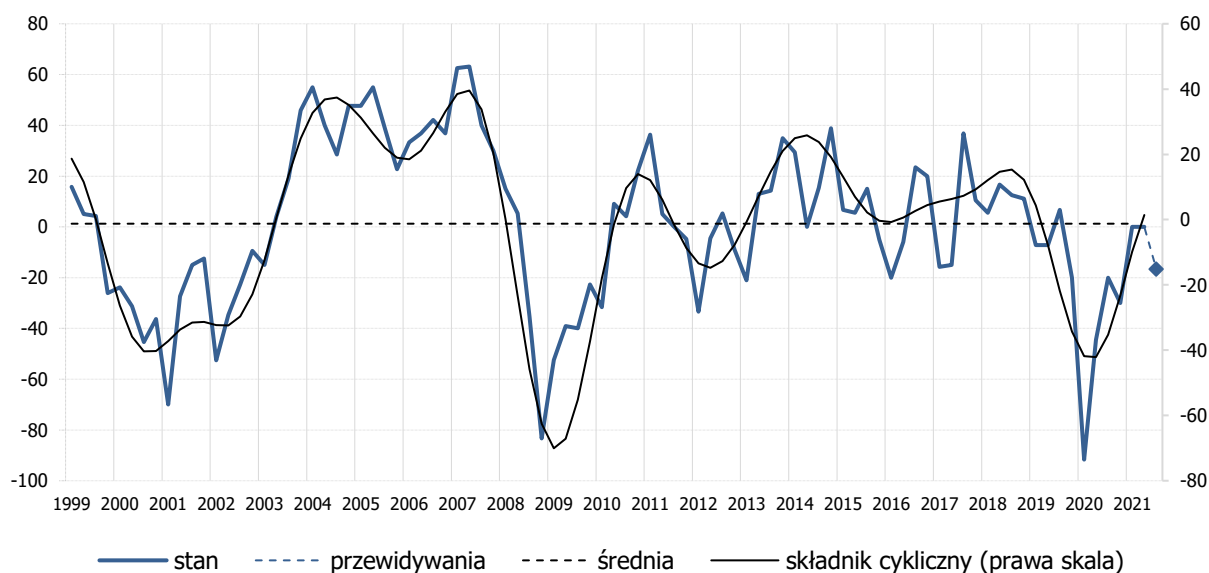

WIELKOŚĆ WYPRACOWANEGO ZYSKU

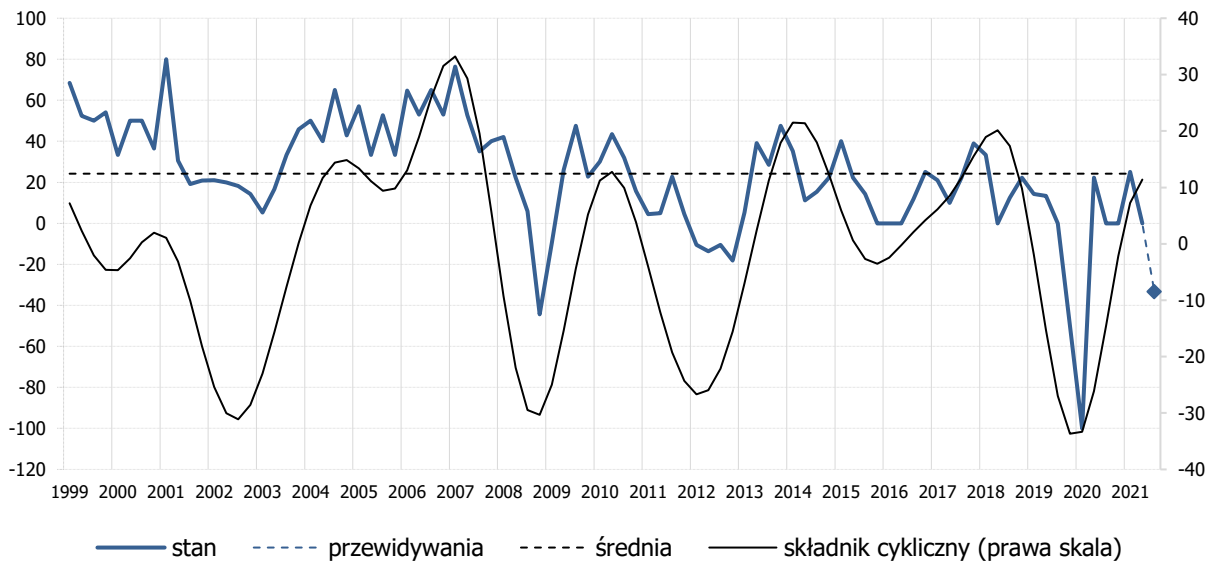
warianty odpowiedzi - odsetki	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	przewidywania
1. wzrost	44,4	27,3	60,0	50,0	75,0	33,3
2. brak zmiany	11,1	0,0	10,0	25,0	12,5	50,0
3. spadek	44,4	72,7	30,0	25,0	12,5	16,7
saldo (1.-3.)	0,0	-45,5	30,0	25,0	62,5	16,7

JAKOŚĆ PORTFELA NALEŻNOŚCI

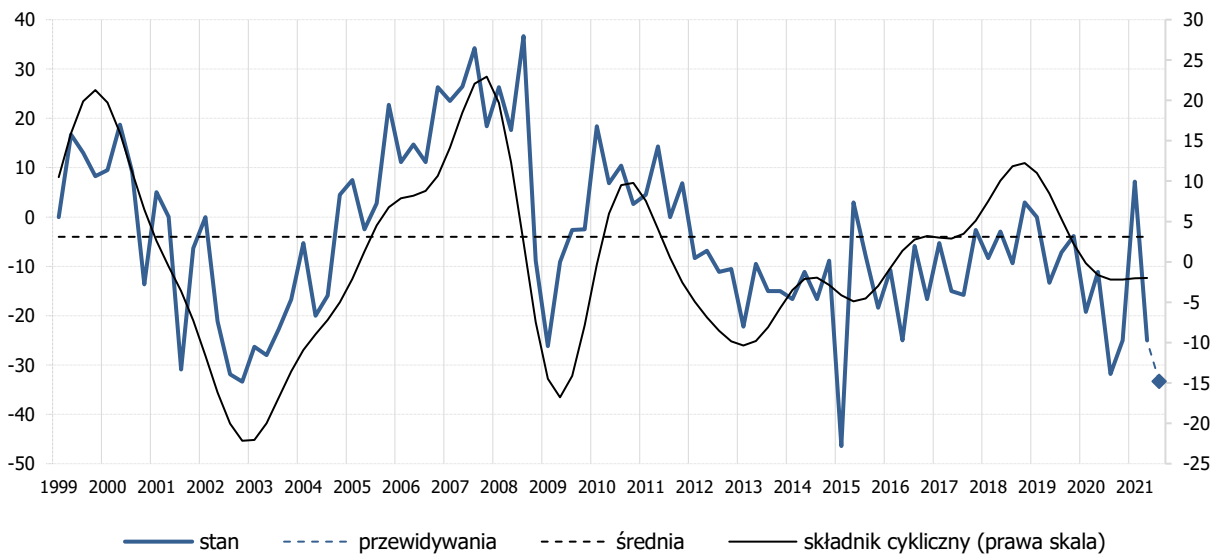
warianty odpowiedzi - odsetki	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	przewidywania
1. poprawa	0,0	20,0	10,0	25,0	25,0	16,7
2. brak zmiany	55,6	40,0	50,0	50,0	50,0	50,0
3. pogorszenie	44,4	40,0	40,0	25,0	25,0	33,3
saldo (1.-3.)	-44,4	-20,0	-30,0	0,0	0,0	-16,7

OGÓLNE ZAINTERESOWANIE KLIENTÓW USŁUGAMI BANKOWYMI

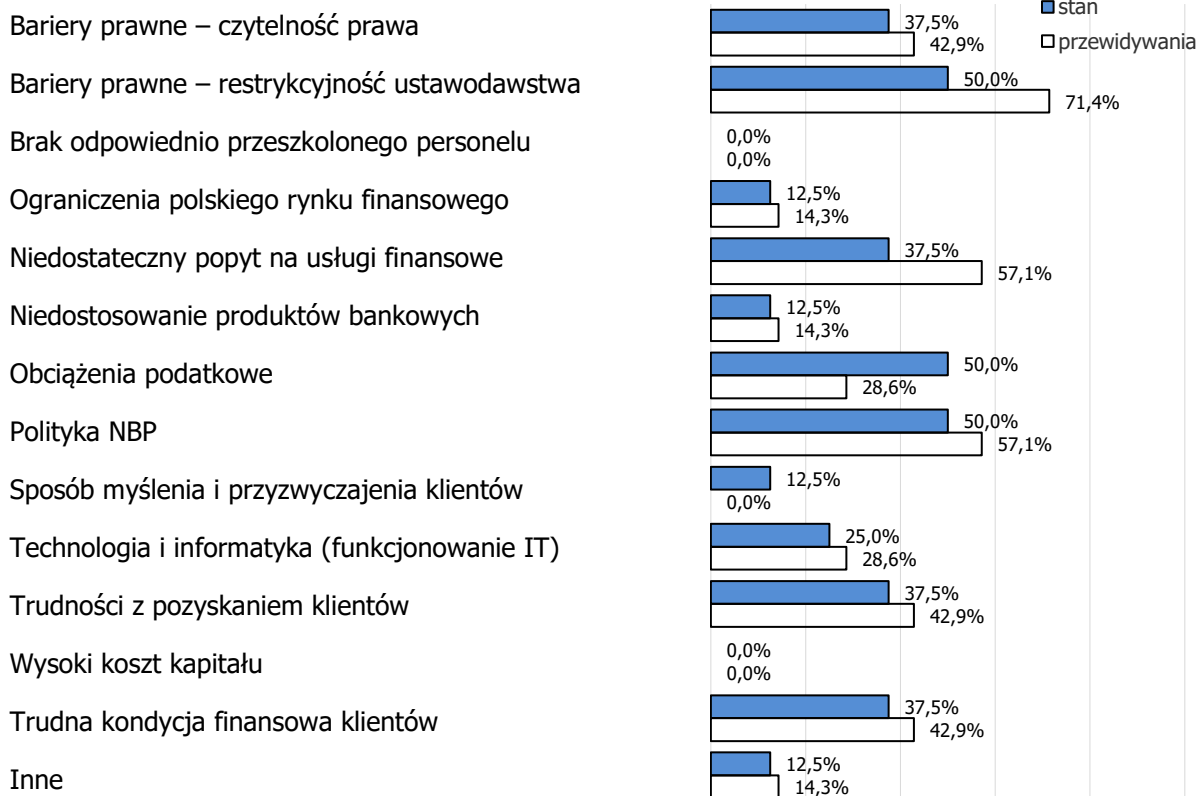
warianty odpowiedzi - odsetki	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	przewidywania
1. wzrost	44,4	20,0	22,2	37,5	25,0	0,0
2. brak zmiany	33,3	60,0	55,6	50,0	50,0	66,7
3. spadek	22,2	20,0	22,2	12,5	25,0	33,3
saldo (1.-3.)	22,2	0,0	0,0	25,0	0,0	-33,3

WIELKOŚĆ ZATRUDNIENIA

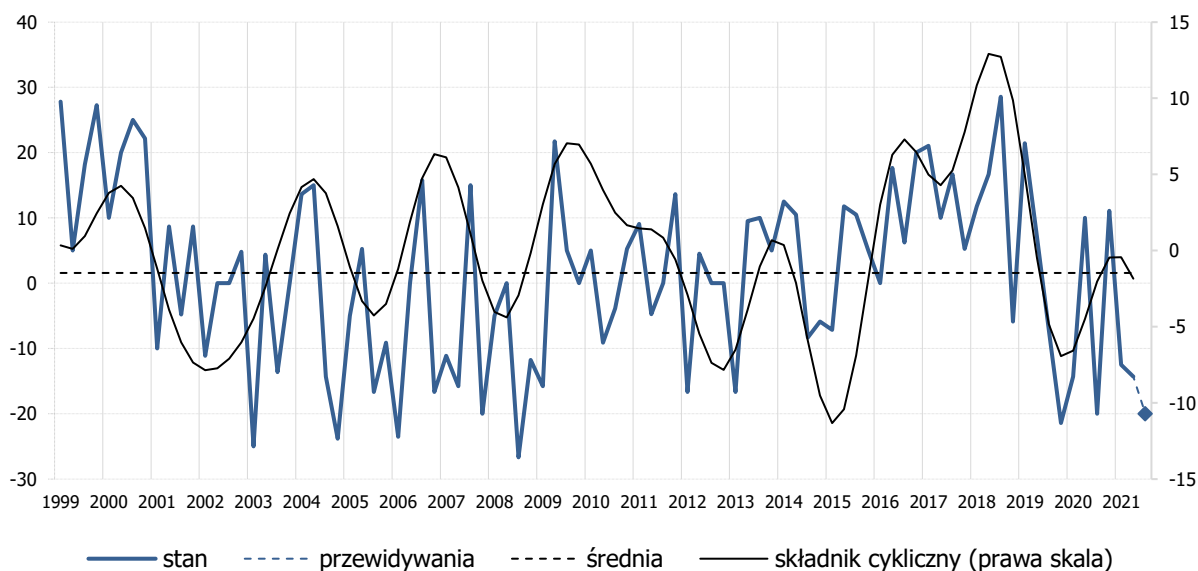

warianty odpowiedzi - odsetki	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	przewidywania
1. wzrost >2,5%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. wzrost <2,5%	22,2	0,0	10,0	42,9	12,5	0,0
3. brak zmiany	33,3	36,4	30,0	28,6	25,0	33,3
4. spadek <2,5%	44,4	63,6	60,0	28,6	62,5	66,7
5. spadek >2,5%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
saldo (1.+2.*0,5-4.*0,5-5.)	-11,1	-31,8	-25,0	7,1	-25,0	-33,3

CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ BANKÓW

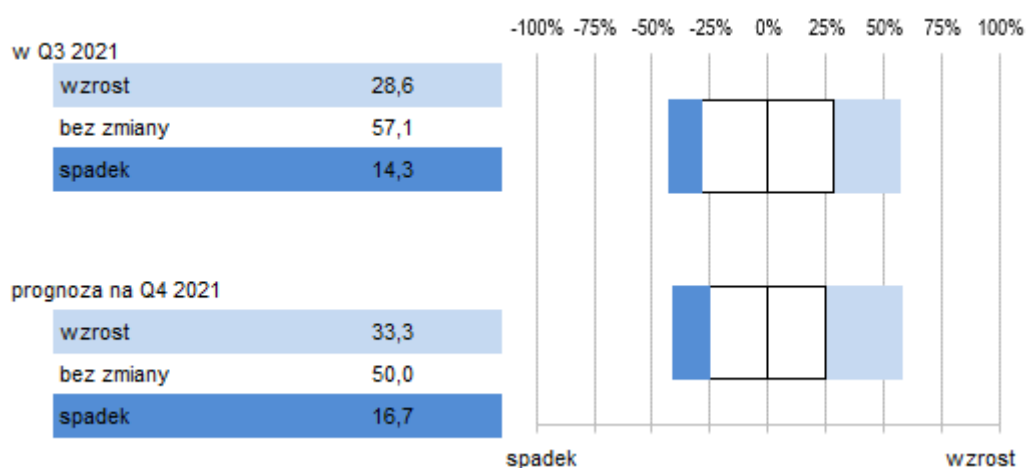

INWESTYCJE KAPITAŁOWE

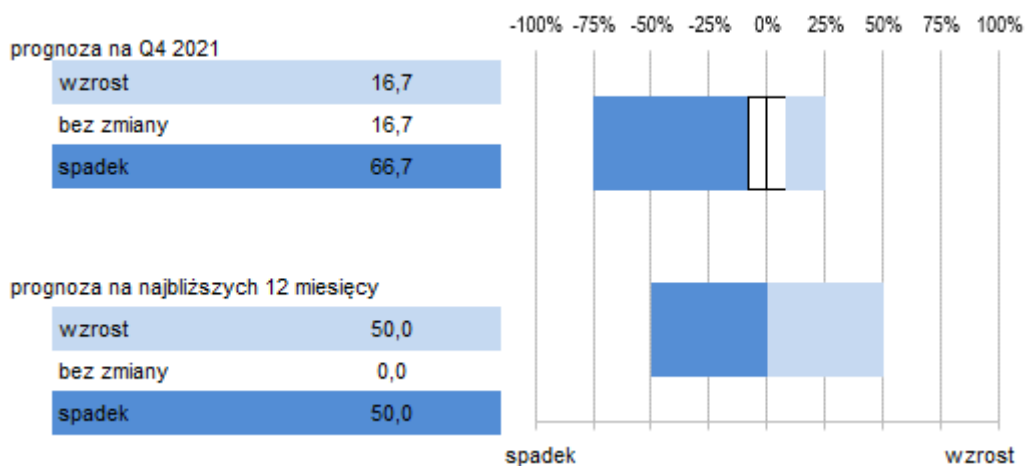

warianty odpowiedzi - odsetki	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	przewidywania
1. wzrost	10,0	0,0	11,1	0,0	0,0	0,0
2. brak zmiany	90,0	80,0	88,9	87,5	85,7	80,0
3. spadek	0,0	20,0	0,0	12,5	14,3	20,0
saldo (1.-3.)	10,0	-20,0	11,1	-12,5	-14,3	-20,0

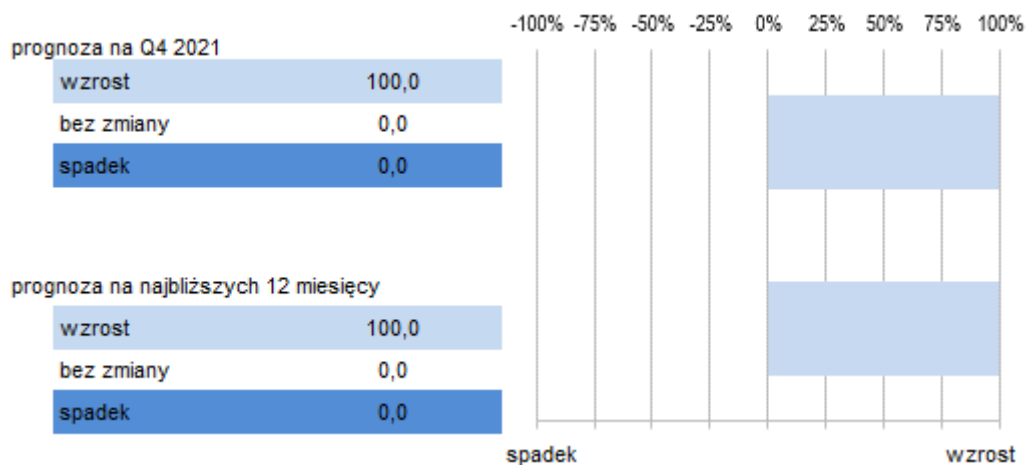
SPREAD (ROZSTĘP) MIĘDZY OPROCENTOWANIEM KREDYTÓW I DEPOZYTÓW

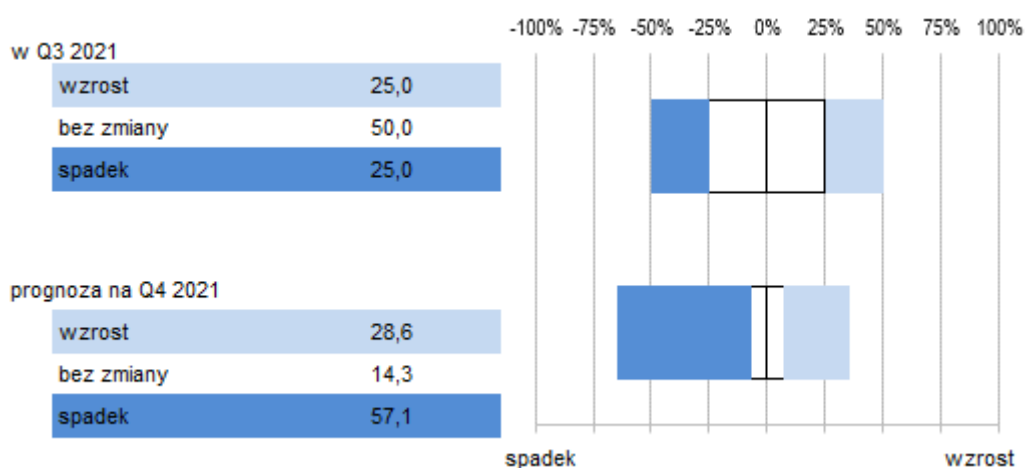
KURS PLN WZGLĘDEM PARYTETU (KOSZYKA WALUT)

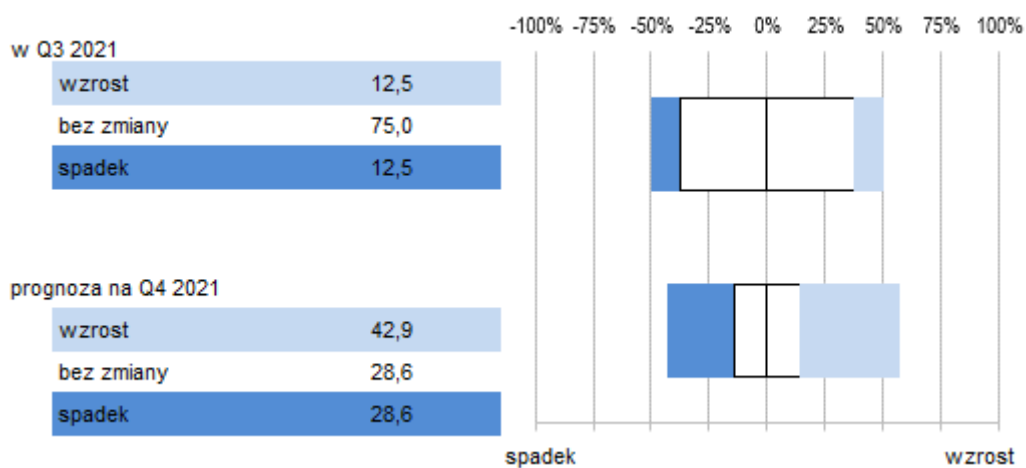
STOPY PROCENTOWE NBP (OGÓLNA TENDENCJA)

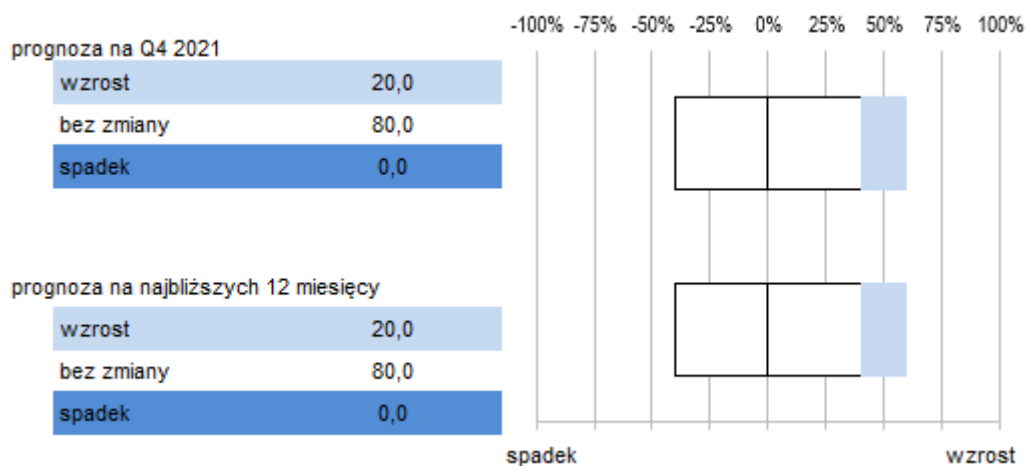
OGÓLNA SYTUACJA GOSPODARKI POLSKIEJ NIEZALEŻNIE OD SYTUACJI SEKTORA FINANSOWEGO

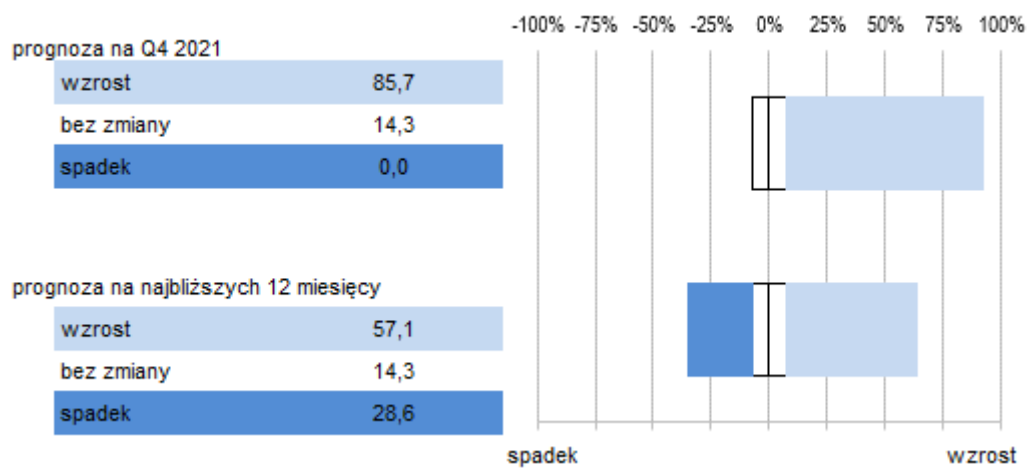
OGÓLNA SYTUACJA SEKTORA FINANSOWEGO NA TLE POLSKIEJ GOSPODARKI

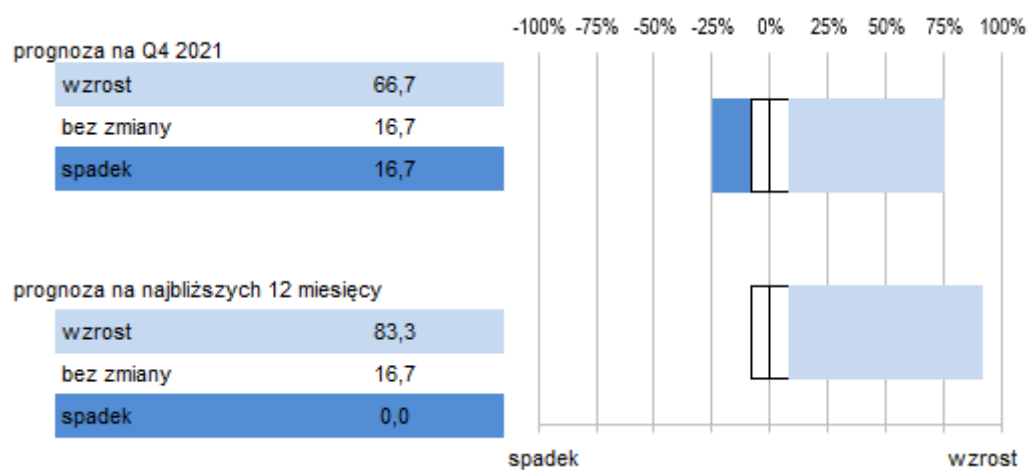
WYNIK NA OPERACJACH REVERSE-REPO (POMNIEJSZY O REPO)

POZIOM INFLACJI

REALNA PODAŻ PIENIĄDZA

III. SUMMARY

In the 3rd quarter of 2021 the economic expansion in Poland continued (though supply disturbance on many markets, primarily manufacturing and construction, decreased the growth rate). This made the overall situation in the Polish banking sector improved. The IRG SGH banking confidence indicator (IRGBAN) increased by 22.6 pts to 33.3 pts, which is 40.7 pts up from the respective figure of year 2020. The increase of IRGBAN was due to a rise in the banks' net profit. The surveyed banks expect their economic activity in the 4th quarter to decline; the indicator is forecasted to fall to 0.0 pts.